

Keszthelyi Környezetvédő Egyesület
8360 Keszthely, Bessenyei u. 22.
keszthely.korke@gmail.com

VÉLEMÉNYEK, JAVASLATOK A „KESZTHELY VÁROS KLÍMASTRATÉGIÁJA” EGYEZTETÉSI ANYAGÁHOZ.

ÖSSZEFOGLALÓ

Az elkészült szakmai anyag felméri a város klímaváltozással kapcsolatos jelenlegi helyzetét. Bemutatja a hazai és nemzetközi szándékokat, nyilatkozatokat, stratégiákat és határozatokat, amik a probléma megoldása érdekében születtek.

A Keszthelyre vonatkozóan megfogalmazott célok elsősorban az alkalmazkodás lehetőségeire koncentrálnak: „Keszthely középtávú (2030) célja, hogy a klímaváltozáshoz minél jobban alkalmazkodni tudó város legyen” (vezetői összefoglaló). A hosszú távú cél (2050) fókusza a fenntartható fejlődés.

Mindezek mellett, a céloktól függetlenül olvasható, hogy a város elkötelezett az ÜH gáz kibocsátás mérséklése és a CO₂ elnyelő kapacitás növelése mellett.

Egyesületünk másként javasolja felállítani a fontossági sorrendet, a mitigációt helyezve az első helyre

A 6. oldalon olvasható az Európai Parlament 2020. jan. 15.-i állásfoglalása, amely szerint „azonnali és ambiciózus cselekvésre van szükség a klímaváltozás és a környezeti kihívások elleni fellépés céljából”.-

Ennek az ambiciózus, azonnali cselekvésnek a lehetőségét kell megkeresni a készülő stratégiában, elsősorban a klímaváltozás folyamatának lassítása, megállítása érdekében.

A léket kapott, süllyedő hajóban a legfontosabb a lék megszüntetése, ha a víz kimerésére koncentrálnunk, elsüllyedünk.

HELYZETELEMZÉS

A munka körültekintő anyaggyűjtésen alapul, de a gondosság ellenére is bekerültek téves vagy idejétmúlt kapott adatok.

2.1.2

„A téli félévben 35-45 nap közötti összefüggő hótakarós időszak a jellemző, a hótakaró átlagos maximális vastagsága 30-35 cm.” Ez az adatsor sajnálatosan nagyon régi. Az utóbbi évtized hóhelyzete Keszthelyen szomorú bizonyítéka a klímaváltozásnak, az utóbbi években havat évente 1-2 napig láttunk, max.3 - 5 cm vastagságban, ami másnapra el is olvadt. (Pontos adatok : Georgikon Kar Meteorológia és Vízgazdálkodási tanszék)

2.1.4.

A helyi autóbusz közlekedés térképe a Fő tér lezárása előtt készült.
A kerékpárút hálózat térképéről hiányzik a Csapás út menti szakasz

MITIGÁCIÓS HELYZETELEMZÉS

Az anyagból egyértelműen kiolvasható, hogy a város ÜHG kibocsátásának legjelentősebb részéért a lakossági energia felhasználás és az egyéni közlekedés felelős. Hasznos lenne tudni, hogy az utóbbi években csökkenő elektromos áram és gázfogyasztás összefüggésben van-e az örvendetesen növekvő számú lakossági (és középületi) napelem, napkollektor használatával, vagy inkább az enyhe

teleknek köszönhető. A napelemes áramtermelés jelenlegi mennyisége fontos lehet a későbbi, a megújuló energia használatának növekedését mérő adatok értékeléséhez is.

Az elemzés nem részletezi, hogy a nyelőkapacitást milyen zöldfelületek figyelembe vételével értékelték.

A városhoz tartozó, a zöld infrastruktúra részeit képező Keszthelyi hegység erdői, a Kis-Balaton, a Keszthelyi láp és maga a Balaton a helyi és környezeti klímára gyakorolt jelentős hatásuk ellenére csak érintőlegesen szerepelnek.

3. ALKALMAZKODÁSI HELYZETELEMZÉS

Az anyag csak a helyi értékek védelmével foglalkozik. A klímaváltozás már ma is észlelhető káros hatásai az egész lakosságot, vállalkozásokat érintik: extrém mennyiségű esők következtében utcák, lakások elöntése, aszályos hónapok miatt az erdők, fasorok pusztulása, extrém szélviharok okozta károk stb. - az ezekhez való alkalmazkodás problémáinak számbavétele elmaradt.

5. SWOT ANALÍZIS – kiegészítés

6.1.1. természeti, táji és épített környezet

Erősségek:

- A Balaton nem csak „szolgáltató”, de közelsége és a Keszthelyi hegység hatása kiegyenlített, szélsőségektől mentesebb mikroklimát eredményez a város térségében

Gyengeségek:

- közterületeken a burkolt felületek túlsúlya a zöldterületek rovására (hőszigetek)
- a városi, nem védett fák, fasorok szakszerűtlen metszése, a rendszeres gondozás hiánya
- erdőterületeken a tarvágás előfordulása szálalásos eljárás helyett, a pótlások elmaradása

Lehetőségek:

- természetes növényzet helyenkénti meghagyása, u.n. „városi mező” (biodiverzitás)
- zöldtetők, zöldfalak építése
- térburkolás (halott talaj) helyett a zöldfelület-használat

Veszélyek:

- a szezonális turizmus okozta túlterhelés a természetközeli területeken
- a Balaton-parti természetes védőnövényzet feldarabolódása és területi zsugorodása következtében szeles, viharos időjárás során árvízveszély a partközeli régióban
- a még meglévő természetközeli területek – elsősorban a Balaton parton – csökkenése az ingatlanfejlesztés mohósága miatt

6.1.2 Társadalom és emberi egészség

Erősségek:

- a kedvező munkanélküliségi mutatók nem fedik a valóságos helyzetet. A munkaképes lakosság jelentős része ingázik, Marcali-Egerszeg-Kaposvár sőt Pécs-Budapest munkahelyeire, vagyis Keszthelyen nem találtak megfelelő munkát. Ugyanide sorolhatók a kényszerből külföldön dolgozók. A lakosság életkori mutatói is jelzik, hogy a fiatalok, elsősorban a felsőfokú végzettségűek jelentős része elhagyja a várost, ezért ez a kérdés inkább a gyengeségek közé sorolandó.

Gyengeségek:

- a lakosság - és az oktatási intézmények - jelentős része nem érzi az UV sugárzás veszélyét

Lehetőségek:

- a városon belüli hőviszonyok javítása parkosítással
- UV-riadó terv készítése és oktatási intézményekben kötelező alkalmazása

Veszélyek:

- a szezonális turizmus miatt időszakosan túlterhelt a város: megnövekedett gépkocsiforgalom (nyári szmog), éjszakai pihenést zavaró zajhatások
- a strandokon fürdőző több ezer ember testéről a vízbe kerülő fényvédő krémek mennyisége már környezeti terhelést jelent az ökoszisztémára

6.1.3.

Veszélyek:

- a munkahelyek számának szezonális változása, a munkanélküliség fluktuálása a helyi gazdaság kiszolgáltatottságát is jelzi (turizmus, vendéglátás), ez pedig megnehezíti a város anyagi helyzetének tervezhetőségét
- az egyéni vállalkozások számának növekedésével felerősödő gazdasági önérdék érvényesülése háttérbe szorítja az ökológiai szempontokat

6.1.4.

Lehetőségek:

- természetes, energiamentes „zöld” nyári hűtési módok alkalmazása
- lakossági csapadékvízgyűjtés szorgalmazása, esetleg kötelezővé tétele
- városi szintű csapadékvízgyűjtő létesítmények megvalósítása a rendkívüli nagy csapadékok miatt keletkező elöntések csökkentésére is

Veszélyek.

- a tisztított ivóvíz túlhasználata miatt a talajvízszint csökkenése

6.1.5.

Gyengeségek:

- a város északi és keleti irányú kapcsolatai gyengék, A 71-es főút nyári túlszűfoaltsága jelentős légszennyezést okoz
- a város észak felől csak rossz minőségű, szűk keresztmetszetű alsóbbrendű utakon érhető el
- a délnyugati régióban a közút a védett Fenyves fasort vágja ketté
- az épülő R76-os út a Kis-Balaton és a Balaton élővilága közötti ökológiai folyosót szakítja el
- a jelenlegi városi tömegközlekedés nem tölti be a feladatát
- a városi járdák nagy része felújításra szorul, balesetveszélyes

Lehetőségek:

- a Balatongyörök-Keszthely közötti partvidék tehermentesítése a Veszprém-Tapolca közötti főút meghosszabbításával Várvolgy irányában
- használható tömegközlekedés környezetbarát, kisebb buszokkal, időben és térben több járat indításával

9. KLÍMASTRATÉGIAI CÉLRENDSZER

A táblázat mitigációs célként az ÜHG kibocsátás csökkentését jelöli meg.

Javasoljuk, hogy a három felsorolt célterület mellé vegyük fel az elnyelési kapacitás növelését is. A mitigáció= csökkentés kifejezés érthető nem csak a kibocsátás, hanem a légkör tényleges ÜHG tartalmának csökkentéseként és a végeredmény (klímavédelem) szempontjából ez a releváns adat. Feltétlenül fontosnak tartjuk a zöld elnyelő felületek szerepét, ennek hangsúlyosabb megjelenését a stratégiában. Az elnyelő kapacitás jelentős növelése nélkül nem teljesíthető a 2050-re elvállalt karbonsemleges állapot elérése.

As1 Keszthely specifikus céljai – kiegészítés:

- a még meglévő természetes vagy természetközeli növénytakaságokkal bíró területek, különösen a Balaton parti vízi és szárazföldi növényzettel borított területei ne csökkenjenek, ne károsodjanak

M(1)

Javasoljuk közintézmények, közszolgáltatások valamint lakótelepek energiaszükséglete szerint méretezett nagyságú napelemparkok létesítését, akár közösségi finanszírozásban.

A főleg a nyári szezonban működő, a vendéglátást szolgáló létesítmények meleg víz igényét napkollektorokkal teljes mértékben fedezni lehetne, ez a napelemes áramtermelésnél is kisebb karbonlábnyommal rendelkező megoldás.

M(2), M(3)

A lakossági és vállalkozói épületenergetikai beruházások megvalósításához nem csak az információ, hanem sok esetben az anyagiak hiányoznak, az önkormányzati támogatás (adókedvezmény és/vagy más innovatív intézkedések) lendületet adhatna

M(8)

A HUSZ Kft tájékoztatása szerint a biológiai hulladék Keszthelyről nem kerül hulladéklerakóra. Egy része a Bio-fűtőműben kerül felhasználásra, a további mennyiséget komposztálják. (A komposztálás nyitott térben történik ÜH gáz kibocsátás mellett, ennek megoldása még várat magára)

M(9) JAVASLAT

korábban leírtak szerint javasoljuk a dekarbonizációs intézkedések közé felvenni a nyelőkapacitás nagyarányú növelését új fasorok, parkok létesítésével. A 2030-as, 2050-es célok eléréséhez a facsemetéket most kell elültetni!

A(5)

Itt kimaradt a stratégiában máshol szereplő javaslat a csapadékvíz gyűjtéséhez szükséges létesítmények megvalósításáról. A csapadékvizet nem elvezetni, hanem gyűjteni és felhasználni kell, vízmegtartó vízgazdálkodásra kell áttérni.

A89)

Keszthely már rendelkezik ZIFFA programmal, ahogyan az a stratégiában máshol szerepel is.

A(10)

A települési fakataszter készítése elkezdődött, a város legnagyobb parkjainak, a Fő térnek, Sétálóutcának és környezetének fa- és cserjeállományáról pontos dendrológiai felmérés és megjelenítés készült a Zöld Város projekten belül. A munka teljessé kiegészítése valóban hasznos lenne.

2020. augusztus 6.